

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ

Ы.АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ
ҰЛТТЫҚ БІЛІМ АКАДЕМИЯСЫ

БІЛІМ АЛУШЫЛАРҒА «ҚАЗАҚ ТІЛІ», «ҚАЗАҚ
ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ» ПӘНДЕРІНЕН 5-8, 10-
СЫНЫПТАРДА ЕМТИХАН ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

АСТАНА- 2024

Мақсаты - білім алушылардың «Қазақ тілі», «Қазақ тілі мен әдебиеті» пәндері бойынша оқу бағдарламасының көлемін меңгеру деңгейін негізгі орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты (бұдан әрі – МЖМББС) талаптарына сәйкес бағалау.

Міндеті:

- білім алушылардың білім берудің келесі деңгей материалдарын игеру дайындығын бағалау;
- функционалдық сауаттылықтарының қалыптасу деңгейлерін бағалау.

- 1 Емтихан қазақ тілінде өтеді
- 2 Емтиханды өткізу уақыты білім беру ұйымының педагогикалық кеңесімен айқындалады (27-31 мамыр аралығында 9,11-сынып оқушыларын қорытынды аттестаттау уақытынан басқа уақытта өткізу ұсынылады)
- 3 Педагогтердің емтихандағы кезекшілік кестесі білім беру ұйымының педагогикалық кеңесімен айқындалады
- 4 Академиялық адалдық қағидаттарын сақтай отырып, емтихан материалдарын педагогтер құрастырады және білім беру ұйымының әкімшілігі бекітеді
- 5 Ерекше білім қажет ететін оқушылар үшін педагогтің дайындаған жеке білім бағдарламасы мазмұнына сай емтихан тапсырмалары құрастырылады

1. Қазақ сыныптары үшін «Қазақ тілі» оқу пәні бойынша:

- оқылым
 - жазылым
 - әдеби тіл нормаларын сақтау
- «Қазақ тілі» оқу пәні бойынша рубрика

2. Өзге тілде оқытатын сыныптар үшін «Қазақ тілі мен әдебиеті» оқу пәні бойынша:

- тыңдалым
 - айтылым
 - оқылым
 - жазылым
 - тілдік бағдар
- «Қазақ тілі мен әдебиеті» оқу пәні бойынша рубрика

«Қазақ тілі» оқу пәні бойынша

2) оқылым

Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	10-сынып ҚГБ	10-сынып-ЖМБ
6. Оқылым стратегияларын қолдану	5.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: жалпы мазмұнын түсіну үшін оқу, нақты ақпаратты табу үшін оқу	6.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, рөлге бөліп оқу	7.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, зерттеп оқу	8.2.6.1 оқылым стратегияларын қолдану: комментарий жасау, іріктеп оқу, талдап оқу		
6. Оқылым стратегияларын қолдану					10.2.6.1 белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын жүйелі қолдана білу	
5. Мәліметтерді өңдей білу						10.2.5.1 мәтіндегі негізгі ойды анықтау, көтерілген мәселеге баға беріп, мәліметтер мен пікірлерді өңдей білу

«Қазақ тілі» оқу пәні бойынша

3) жазылым

Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	10-сынып ҚҒБ	10-сынып-ЖМБ
4. Эссе жазу	5.3.4.1 эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтай отырып, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазу	6.3.4.1 эссе тақырыбынан ауытқымай, абзац түрлерін жүйелі құрастырып, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу («келісу, келіспеу» эссесі)	7.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдары немесе себептеріне өз көзқарасын жазу (дискуссивті эссе)	8.3.4.1 эссе құрылымы мен даму желісін сақтап, мәселе бойынша ұсынылған шешімнің артықшылығы мен кемшілік тұстарын салыстыру, өз ойын дәлелдеп жазу (аргументативті эссе)	10.3.4.1 қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу («келісу, келіспеу» эссесі, дискуссивті эссе, аргументативті эссе)	10.3.3.1 қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу («келісу, келіспеу» эссесі, дискуссивті эссе, аргументативті эссе)

«Қазақ тілі» оқу пәні бойынша

3) Әдеби тіл нормаларын сақтау

Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	10-сынып ҚҒБ	10-сынып-ЖМБ
4. Грамматикалық норма	5.4.4.1 жұрнақ арқылы жасалған туынды сөздерді және күрделі сөздерді ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану; 5.4.4.2 зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолдану; 5.4.4.3 ; 5.4.4.4 5.4.4.5	6.4.4.1 сөйлемдегі есімдіктің қызметін түсіну, есімдікті зат есім, сын есімнің орнына қолдану; 6.4.4.2 етістіктің етіс түрлері мен салт-сабақты етістіктердің тіркесімдік мүмкіндігін ауызша және жазбаша тілдесім барысында қолдану; 6.4.4.3 үстеудің мағыналық түрлерін ажырату, синонимдік қатарларын түрлендіріп қолдану	7.4.4.1 етістіктің есімше, көсемше, тұйық етістік, шақ, рай түрлерін тілдесім барысында қолдану; 7.4.4.2 еліктеуіш сөздердің мәнмәтіндегі қолданысын түсіну. 7.4.4.3 шылау түрлерін ажырата білу, орынды қолдану; 7.4.4.4; 7.4.4.5	8.4.4.1 сөз тіркесінің байланысу тәсілдері мен түрлері, есімді, етістікті сөз тіркестерін ажырату, қолдану; 8.4.4.2 тұрлаулы және тұрлаусыз сөйлем мүшелерінің сөйлем жасаудағы өзіндік орнын, қызметін түсініп қолдану; 8.4.4.3; 8.4.4.4	10. 4.4.1 сөзжасамдық және синтаксистік нормаларды сақтай білу	10.4.4.1 сөзжасамдық және синтаксистік нормаларды сақтай білу

«ҚАЗАҚ ТІЛІ» ОҚУ ПӘНІ БОЙЫНША РУБРИКА

Қазақ тілінде оқытатын сыныптар үшін

Дағды	Төмен көрсеткіш 1-2 балл	Орташа көрсеткіш 3-4 балл	Жоғары көрсеткіш 5 балл
Оқылым	Жалпы мазмұнын түсіну үшін оқиды, бірақ мәтіндегі нақты ақпаратты таба алмайды	Жалпы мазмұнын түсініп оқиды, нақты ақпаратты жартылай табады	Жалпы мазмұнын түсініп оқиды, нақты ақпаратты табады
Жазылым	Эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтап жазуда шатастырады, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазуда тақырыптан ауытқиды	Эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтайды, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазуда тақырыпқа қатысты мәлімет толық емес немесе жартылай қарастырылады	Эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін толық сақтайды, өзіне таныс адамды, белгілі бір мекен мен оқиғаны сипаттап не суреттеп жазады
Әдеби тіл нормалары	Сөйлемді дұрыс құрмайды, орфографиялық, пунктуациялық, стильдік қателер (8-10) жібереді	Сөйлем құрылысы дұрыс болғанымен, орфографиялық, пунктуациялық, стильдік қателер (5-7) жібереді	Сөйлемдер логика-грамматикалық жағынан дұрыс құрылады, орфографиялық, пунктуациялық, стильдік 1 қате жібереді

ЕМТИХАН МАЗМҰНЫ

«Қазақ тілі мен әдебиеті» пәні бойынша:

Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	10-сынып ҚҒБ, ЖМБ
1) тыңдалым					
6. Тыңдалым материалдары бойынша жауап беру	5.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру	6.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде шынайы өмірмен байланыстырып жауап беру	7.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде өз пікірін өзгелердің пікірімен салыстыра отырып жауап беру	8.1.6.1 тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде деректерді келтіре отырып, дәлелді жауап беру	10.1.6.1 көтерілген мәселе бойынша әртүрлі дереккөздерден алынған мәтіндерді тыңдау және салыстыру, өз көзқарасын аргументтер негізінде дәлелдеу
2) айтылым					
5. Сенімді және еркін жауап беру	5.2.5.1 берілген сұрақты дұрыс түсініп, лайықты жауап беру, шағын диалогке қатысу	6.2.5.1 коммуникативтік жағдаят бойынша диалогке қатысушылар өзара түсінісіп, ойларын толықтырып отыру	7.2.5.1 диалогке қатысушылар коммуникативтік жағдаяттың талаптарына сай «сөйлеуші →тыңдаушы» позицияларын еркін ауыстыру	8.2.5.1 пікірталасқа қатысушылар берілген тақырып бойынша өз пікірлерін сенімді дәлелдеу және қойылған сұрақтарға еркін жауап беру	10.2.1.1 ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану

«Қазақ тілі мен әдебиеті» пәні бойынша:

Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	10-сынып ҚҒБ, ЖМБ
3) оқылым					
3. Көркем шығармаларды оқу	5.3.3.1 фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармаларды түсіну, тақырыбын анықтау	6.3.3.1 орта көлемді шығармаларды түсіну, тақырыбы мен негізгі ойды анықтау	7.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардағы кейіпкердің іс - әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образын талдау	8.3.3.1 прозалық және поэзиялық шығармалардың композициялық құрылымын анықтау, кейіпкердің іс - әрекетіне немесе лирикалық кейіпкердің образына баға беру	10.3.3.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдау және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау
4) жазылым					
2.Эссе жазу	5.4.2.1 эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазу	6.4.2.1 эссе тақырыбының желісінен шықпай, әрбір абзацты жүйелі құрастырып, қажетті мазмұнын ашып жазу	7.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, көтерілген мәселе бойынша келісу-келіспеу себептерін айқын көрсетіп жазу	8.4.2.1 эссе құрылымы мен дамуын сақтап, тақырыпқа байланысты берілген мәселенің оңтайлы шешілу жолдарын ұсыну	10.4.2.1 қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу («келісу, келіспеу» эссесі, дискуссивті эссе, аргументативті эссе)

«Қазақ тілі мен әдебиеті» пәні бойынша:

Бөлімше	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	10-сынып ҚҒБ, ЖМБ
4) Тілдік бағдар					
1. Сөз таптары	5.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	6.5.1.2 лексикалық мағынасы жағынан заттың сипатын, көлемін, салмағын, аумағын білдіретін сын есімдерді ажырата білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	7.5.1.2 Салыстырмалы, күшейтпелі, асырмалы шырайлардың қызметін білу, жазба, ауызша жұмыстарда қолдану	8.5.1.1 болжалдық және бөлшектік сан есімдерді жазба, ауызша жұмыстарда орынды қолдану 8.5.1.2 еліктеу сөздерді ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану 8.5.1.3 етістіктің шартты рай және бұйрық рай қызметін білу, ауызша және жазба жұмыстарда орынды қолдану 8.5.1.4 ; 8.5.1.5.	10.5.1.1 тәуелдік жалғауды (оңаша және ортақ тәуелдеу) және көптік мәнді есімдер мен көптік жалғауларды ажырата танып, дұрыс қолдану; 10.5.1.2 сын есімнің жасалу жолдарын білу, мәтін құрауда орынды қолдану; 10.5.1.3; 10.5.1.4; 10.5.1.5; 10.5.1.6; 10.5.1.7.

«ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ» ОҚУ ПӘНІ БОЙЫНША РУБРИКА

Өзге тілде оқытатын сыныптар үшін

Дағды	Төмен көрсеткіш 1-2 балл	Орташа көрсеткіш 3-4 балл	Жоғары көрсеткіш 5 балл
Тыңдалым	тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға қысқа жауап береді	тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға орташа жауап беру	тыңдалым материалдарының мазмұны негізінде сұрақтарға толық жауап беру
Айтылым	берілген сұрақты дұрыс түсініп, қысқа жауап беру, шағын диалогке қатысу	берілген сұрақты дұрыс түсініп, орташа жауап беру, шағын диалогке қатысу	берілген сұрақты дұрыс түсініп, ашық сұрақтарға толық жауап беру, шағын диалогке қатысу
Оқылым	Фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармалардың мазмұнын толық түсінбейді. Шығарма тақырыбын анықтай алмайды.	Фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармалардың жалпы мазмұнын түсінеді, тақырыбын анықтауда қателеседі. Өз ойын орташа деңгейде жеткізе алады.	Фольклорлық және шағын көлемді көркем әдеби шығармалардың мазмұнын түсінеді, тақырыбын анықтайды.
Жазылым	Эссе құрылымын сақтамайды, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттауда сөздерді орынсыз қолданады. 4-5 грамматикалық қате жібереді.	Эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазуда 1-2 қателіктер жібереді.	Эссе құрылымын сақтай отырып, адамды, табиғатты, белгілі бір оқиғаны сипаттап жазады.
Тілдік бағдар:	Лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін, сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата біледі, жазба, ауызша жұмыстарда 4-5 қате жібереді.	Лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата біледі, жазба, ауызша жұмыстарда елеусіз 2-3 қате жібереді.	Лексикалық мағынасы жағынан заттың түрін, түсін, сапасын білдіретін сын есімдерді ажырата біледі, жазба, ауызша жұмыстарда еркін қолданады.

6. Емтихан өткізуді ұйымдастыру мәселелері

«Қазақ тілі», «Қазақ тілі мен әдебиеті» пәндері бойынша білім алушының оқу үлгерімін бақылауға берілген мәтін саны, эссе тақырыптарының саны – 4 нұсқада

Сөз саны кесте бойынша көрсетілген

р/с	Сыныбы	Сөз саны (Қазақ тілі)	Сөз саны (Қазақ тілі мен әдебиеті)
1	5	100-110	80-90
2	6	110-120	90-100
3	7	120-130	100-110
4	8	130-140	110-120
5	10 (ҚГБ, ЖМБ)	140-150	120-130

7. Эсседегі тапсырмалардың қиындығы: әр сыныптың жас ерекшелігіне сай беріледі

8. Білімді тексеру тапсырмасының формасы: (тыңдалым, айтылым) оқылым, жазылым дағдыларын қолданып эссе жазады

9. Білімді тексеру тапсырмаларын орындау уақыты: орындау уақыты – 180 минутты құрайды (жалпы эссені жазу уақыты берілген тапсырмаларды, оқуға жұмсалатын уақытты ескере есептелген).

АРАЛЫҚ АТТЕСТАТТАУ ТАПСЫРМАЛАРЫНЫҢ ҮЛГІЛЕРІ

оқыту қазақ тілінде жүргізілетін сыныптар үшін

Дағдылар	Тапсырмалар
Оқылым (1 балл)	1-тапсырма. Берілген мәтінді оқып, нақты ақпараттарды табады. 2-тапсырма. Мәтіндегі нақты ақпараттармен мәтінді мазмұндау жоспарын құрады
Жазылым (3 балл)	«Табиғатқа саяхат туған жерді танудан басталсын» тақырыбында кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін қамтып, лексика-грамматикалық нормаларды сақтай отырып, оқылым дағдысы бойынша саяхат туралы берілген мәтіндегі оқиғаны сипаттап немесе кейіпкерді суреттеп эссе жазады
Әдеби тіл нормалары (1 балл)	зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолданады. Эссе мәтінінен бір зат есімді алып, септік жалғаулары арқылы түрлендіріп көрсетеді

БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

оқыту қазақ тілінде жүргізілетін сыныптар үшін

Оқу дағдысы	Бағалау критерийлері	Тапсырма реті	Дескриптор	Балл
Оқылым	Берілген мәтіннен нақты ақпаратты табады және мазмұндау жоспарын құрастырады.	2	- әр абзацтан нақты ақпараттарды тауып жазады (0,5 балл); - мазмұндау жоспарын құрастырады (0,5 балл).	1
Жазылым	- эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтап, өзіне таныс оқиға немесе кейіпкерді сипаттап не суреттеп эссе жазады. -жазылым мәтінін орфографиялық және пунктуациялық нормаға сай жазады.	3	-эссенің құрылымын (кіріспе, негізгі, қорытынды) сақтап жазады (1 балл); -мәтіндегі оқиғаны (кейіпкерді) сипаттап не суреттеп мазмұнын толық ашады (1 балл); -орфографиялық, пунктуациялық нормаға сай жазады (1 балл).	3
Әдеби тілдің нормалары	Зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолданады.	1	-мәтіннен зат есім сөзді табады (0,25 балл); -әр септіктің жалғауын дұрыс қолданады (0,25 балл); - сауатты жазады (0,25 балл); -сұрақтарын қояды (0,25 балл).	1

Бес балдықты 30-балдыққа ауыстыру шкаласы

(оқыту қазақ тілінде)

р/с	Сөйлесім әрекеті	Балл қою нормативі, ең жоғары балл	5-балдық шкала бойынша ең жоғары жиынтық балы	30-балдық шкала бойынша ең жоғары жиынтық балы
1	Оқылым	1-тапсырма - 0,5 балл; 2-тапсырма - 0,5 балл	1	6
2	Жазылым	- құрылымын сақтауы – 0,5 балл; - мазмұны - 2 балл; - лексика-грамматикалық норманы сақтауы – 0,5 балл	3	18
3	Әдеби тіл нормалары	1 балл	1	6
			5	30

АРАЛЫҚ АТТЕСТАТТАУ ТАПСЫРМАЛАРЫНЫҢ ҮЛГІЛЕРІ

оқыту өзге тілдегі сыныптар үшін

Дағдылар	Тапсырмалар
Тыңдалым (0,5 балл)	Мәтін тыңдап, сұрақтарға жауап береді
Айтылым (0,5 балл)	Тыңдаған мәтін бойынша педагогпен диалогқа түседі
Оқылым (1 балл)	1-тапсырма. Берілген мәтінді оқып, нақты ақпараттарды табады. 2-тапсырма. Мәтіндегі нақты ақпараттармен мәтінді мазмұндау жоспарын құрады
Жазылым (2 балл)	«Табиғатқа саяхат туған жерді танудан басталсын» тақырыбында кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін қамтып, лексика-грамматикалық нормаларды сақтай отырып, оқылым дағдысы бойынша саяхат туралы берілген мәтіндегі оқиғаны сипаттап немесе кейіпкерді суреттеп эссе жазады
Әдеби тіл нормалары (1 балл)	зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолданады. Эссе мәтінінен бір зат есімді алып, септік жалғаулары арқылы түрлендіріп көрсетеді

БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

оқыту өзге тілде жүргізілетін сыныптар үшін

Оқу дағдысы	Бағалау критерийлері	Тапсырма реті	Дескриптор	Балл
Тыңдалым	Мәтін тыңдап, сұрақтарға жауап береді	1	- сұрақтарға жауап береді;	0,5
Айтылым	Тыңдаған мәтін бойынша диалогқа түседі	1	- жұбымен жұмыс жасайды;	0,5
Оқылым	Берілген мәтіннен нақты ақпаратты табады және мазмұндау жоспарын құрастырады.	2	- Әр абзацтан нақты ақпараттарды тауып жазады (0,5 балл); - мазмұндау жоспарын құрастырады (0,5 балл).	1
Жазылым	- эссенің кіріспе, негізгі, қорытынды бөлімдерін сақтап, өзіне таныс оқиға немесе кейіпкерді сипаттап не суреттеп эссе жазады. - жазылым мәтінін орфографиялық және пунктуациялық нормаға сай жазады.	3	-эссенің құрылымын (кіріспе, негізгі, қорытынды) сақтап жазады (0,5 балл); -мәтіндегі оқиғаны (кейіпкерді) сипаттап не суреттеп мазмұнын толық ашады (1 балл); -орфографиялық, пунктуациялық нормаға сай жазады (0,5 балл).	2
Әдеби тілдің нормалары	Зат есімдердің мағыналық түрлерін мәнмәтін аясында жалғаулар арқылы түрлендіріп қолданады.	1	- мәтіннен зат есім сөзді табады (0,25 балл); - әр септіктің жалғауын дұрыс қолданады (0,25 балл); - сауатты жазады (0,25 балл); - сұрақтарын қояды (0,25 балл).	1

Бес балдықты 30-балдыққа ауыстыру шкаласы

(оқыту өзге тілде)

р/с	Сөйлесім әрекеті	Балл қою нормативі, ең жоғары балл	5-балдық шкала бойынша ең жоғары жиынтық балы	30-балдық шкала бойынша ең жоғары жиынтық балы
1	Тыңдалым	1-тапсырма - 0,5 балл;	0,5	3
2	Айтылым	1-тапсырма - 0,5 балл;	0,5	3
3	Оқылым	1-тапсырма - 0,5 балл; 2-тапсырма - 0,5 балл	1	6
4	Жазылым	- құрылымын сақтауы - 0,5 балл; - мазмұны-1 балл; - лексика-грамматикалық норманы сақтауы - 0,5 балл.	2	12
5	Әдеби тіл нормалары	1 балл	1	6
			5	30

ЕМТИХАННЫҢ ӨТКІЗІЛУ БОЙЫНША ЕСКЕРТУЛЕР

Педагогтің тапсырмаларды дайындау қадамдары:

Емтихан тапсырмаларын оқыту қазақ тіліндегі сыныптарда оқылым, жазылым дағдылары бойынша, оқыту өзге тілдегі сыныптарда тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым дағдыларын қамтып дайындайды:

- алынған дағды бойынша оқу мақсатын таңдайды;
- әртүрлі дереккөздерден мәтін дайындайды;
- мәтінге тапсырма құрастырады;
- дайындалған тапсырмаларға критерий, дискриптор мен рубрика құрастырылады.

Тыңдалым дағдысы бойынша оқу мақсатына сай таңдалған мәтінді аудиожазба түрінде алдын-ала жазып компьютерге жүктеп қоюы керек. Емтихан кезінде білім алушы мәтінді екі рет тыңдайды, тыңдалымға арналған тапсырмаларды орындайды (сұрақ-жауап, жабық тапсырмалар, тест т.б.).

Айтылым дағдысы бойынша білім алушыға тақырып беріледі (диалог, монолог, сұхбат т.б.).

Оқылым дағдысы бойынша таңдалған мәтінмен (сұрақ құрастыру, сәйкестендіру, тест, кестемен жұмыс, сөз мағынасын ашу т.б.) жұмыс жасайды.

Жазылым дағдысы бойынша берілетін эссе тақырыбы оқылым бойынша таңдалған мәтінмен мазмұндық байланыста болуы керек.

Барлық дағды бойынша таңдалатын тақырып, мәтіндер үлгілік оқу бағдарламасында ұзақ мерзімді жоспарда көрсетілген лексикалық тақырыптармен мазмұндас болуы керек (мәтін мазмұнында дінге, саясатқа қатысты, түсінуге, қабылдауға қиын сөздер болмауы керек. МЖМББС-дағы құндылықтарға негізделген, тәрбиелік мәні бар, білім алушыға қызықты мәтіндер алынады. Сыныбына, жас ерекшелігіне сай сөз саны анық болуы керек. Мәтін мазмұны мұқият тексеріліп, алынған дереккөздер көрсетілуі қажет).

Емтиханды өткізу қадамдары:

- 1) аудио мәтінді тыңдай отырып орындалған тапсырмалардың нәтижесі арқылы білім алушының тыңдалым дағдысы тексеріледі (өзге тілде оқытатын сыныптар үшін);
- 2) айтылым дағдысы бойынша білім алушыға тапсырмалар беріледі (өзге тілде оқытатын сыныптар үшін);
- 3) оқылым бойынша білім алушыға дайын мәтін беріледі (қазақ және өзге тілдерде оқытатын);
- 4) жазылым дағдысы бойынша білім алушы эссе жазады (оқылым бойынша берілетін мәтін мазмұны мен эссе тақырыбы бір-бірімен байланысты болу керек (қазақ және өзге тілдерде оқытатын));
- 5) эссе мәтініне грамматикалық талдау (ішінара дайындалған тапсырма бойынша) жасайды.

Күнделікке емтихан бағасын қою кезінде 30 балдық жүйеге ауыстырылады.

Емтихан аяқталғаннан кейін берілген кестелерді толтырады, талдау жасайды. Білім алушылардың білім сапасының көрсеткішін анықтайды. Жаңа оқу жылында білім алушылардың біліміндегі олқылықтарды жою мақсатында жұмыс жасауда емтиханның қорытынды нәтижелері басшылыққа алынады.

Емтиханның аяқталу қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығының талаптарына сай хаттама толтырылады.